

Na osnovu člana 25 stav 6 Zakona o upravljanju otpadom ("Sl. List Crne Gore", br. 064/11 i br. 039/16) i člana 117 i 118 Poslovnika Skupštine Prijestonice Cetinje ("Sl. List CG-opštinski propisi", br. 21/11), Skupština Prijestonice na sjednici održanoj dana 28.06.2018. godine, razmatrala je Izvještaj o sprovođenju Lokalnog plana upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom Prijestonice Cetinje za period 2016.-2020.godine, za 2017.godinu i donijela sljedeći

Z A K L J U Č A K

o prihvatanju Izvještaja o sprovođenju Lokalnog plana upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom Prijestonice Cetinje za period 2016.-2020.godine, za 2017.godinu.

1. Prihvata se Izvještaj o sprovođenju Lokalnog plana upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom Prijestonice Cetinje za period 2016.-2020.godine, za 2017.godinu.
2. Zaključak o prihvatanju Izvještaja objaviće se u "Službenom listu Crne Gore-opštinski propisi".

Broj: 01-030/18-848
Cetinje, 28.06.2018.godine

SKUPŠTINA PRIJESTONICE CETINJE

PREDSJEDNICA
Maja Četković

PRIJESTONICA CETINJE
Sekretarijat za održivi razvoj i infrastrukturu

**IZVJEŠTAJ O SPROVOĐENJU LOKALNOG PLANA
UPRAVLJANJA KOMUNALNIM I NEOPASNIM
GRAĐEVINSKIM OTPADOM PRIJESTONICE CETINJE ZA
PERIOD 2016.-2020. GODINE**

za 2017. godinu

(Cetinje, maj 2018. godine)

SADRŽAJ.....	2
UVOD.....	4
1. PLANIRANA I PROIZVEDENA KOLIČINA KOMUNALNOG I NEOPASNOG GRAĐEVINSKOG OTPADA	5
2. SAKUPLJENI KOMUNALNI OTPAD.....	7
2.1. REALIZOVANE AKTIVNOSTI NA UVOĐENJU SISTEMA SELEKTIVNOG SAKUPLJANJA KOMUNALNOG OTPADA	9
3. TERITORIJA SA KOJE SE VRŠI SAKUPLJANJE KOMUNALNOG OTPADA	10
4. BROJ KORISNIKA USLUGA KOJIMA SE PRUŽA USLUGA ORGANIZOVANOG SAKUPLJANJA KOMUNALNOG OTPADA.....	11
5. CIJENA USLUGE PREUZIMANJA KOMUNALNOG OTPADA I PROCENAT NAPLATE ZA USLUGU UPRAVLJANJA KOMUNALNIM OTPADOM	12
6. KONTEJNERI ZA SAKUPLJANJE MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA.....	13
7. IZDATA MIŠLJENJA NA PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM PROIZVOĐAČA OTPADA.....	14
8. AKTIVNOSTI NA IZGRADNJI NOVOG OBJEKTA U FUNKCIJI UPRAVLJANJA KOMUNALNIM OTPADOM.....	14
9. AKTIVNOSTI NA OSNIVANJU PRIVREMENOG SKLADIŠTA NEOPASNOG GRAĐEVINSKOG OTPADA.....	16
10. NEUREĐENA ODLAGALIŠTA OTPADA NA TERITORIJI PRIJESTONICE.....	18

10.1. PODNIJETE PRIJAVE PROTIV LICA KOJA SU ODLAGALA OTPAD NA NEDOZVOLJENIM LOKACIJAMA.....	20
11. FINANISIJSKA SREDSTVA UTROŠENA NA SPROVOĐENJE LOKALNOG PLANA.....	20
12. PREDLOG MJERA ZA REALIZACIJU LOKALNOG PLANA UPRAVLJANJA KOMUNALNIM I NEOPASNIM GRAĐEVINSKIM OTPADOM, U CILJU POBOLJŠANJA POSTOJEĆEG STANJA.....	21

UVOD

Na osnovu člana 25 stav 6 Zakona o upravljanju otpadom ("Sl. list CG" br. 064/11 i br. 039/16), godišnji izvještaj o sprovođenju Lokalnog plana upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom Prijestonice Cetinje za period 2016.-2020. godine za 2017. godinu (u daljem tekstu Lokalni plan), Skupština Prijestonice kao nadležni organ jedinice lokalne samouprave dužna je da usvoji najkasnije do 20.maja tekuće godine.

U tom cilju, Sekretarijat za održivi razvoj i infrastrukturu je kao nadležni organ lokalne uprave pripremio Izvještaj o sprovođenju Lokalnog plana za 2017. godinu, kako bi se isti nakon usvajanja dostavio Ministarstvu održivog razvoja i turizma i Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine u pisanoj i elektronskoj formi, najkasnije do 30. juna tekuće godine.

Izvještaj je rađen u skladu sa odredbama člana 4 stav 1 Pravilnika o bližem sadržaju i načinu podnošenja godišnjih izvještaja o sprovođenju planova upravljanja otpadom (Sl. list Crne Gore , br. 053/12).

Podsjećamo da je Prijestonica u roku propisanom Zakonom donijela svoj Lokalni plan upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom za period 2016. – 2020.godine. Odluka o usvajanju istog je objavljena u Službenom listu „Crne Gore – opštinski propisi“, br. 53/16.

Izvještaj o sprovođenju Lokalnog plana za 2017. godinu se temelji na podacima Sekretarijata za održivi razvoj i infrastrukturu i podacima o upravljanju komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom dostavljenim od strane d.o.o Komunalno Cetinje, u vidu mjesečnih izvještaja o radu Sektora tehničko-operativnih poslova. U cilju poređenja ostvarenog i planiranog, u ovom Izvještaju su korišćeni i podaci koji su sadržani u Lokalnom planu ("Sl. list Crne Gore-opštinski propisi", br. 53/2016).

Cilj ovog Izvještaja je upoznavanje Skupštine Prijestonice sa realizovanim aktivnostima (projektima) i ostvarenim ciljevima koji su Lokalnim planom bili predviđeni u odgovarajućim oblastima, za 2017. godinu. U uvodnom dijelu želimo naglasiti činjenicu da je dominantan uzrok nerealizovanih aktivnosti i neostavrenih ciljeva u pojedinim segmentima Lokalnog plana, bio taj što sredstva koja su trebala biti utrošena za ostvarivanje ciljeva i aktivnosti definisanih Lokalnim planom nijesu bila odobrena Budžetom Prijestonice za 2017. godinu, iako su ista bila tražena zahtjevom

za dodjelu budžetskih sredstava od strane Sekretarijata za održivi razvoj i infrastrukturu.

U situaciji kada ni d.o.o Komunalno Cetinje izdvajanjem sopstvenih sredstava nije moglo u značajnijoj mjeri doprinijeti realizaciji ciljeva i aktivnosti čiji je nosilac bilo zajedno sa Prijesticom, određeni ciljevi i aktivnosti (projekti) čija je realizacija Lokalnim planom bila predviđena u toku 2017. godine nijesu mogli biti ostvareni .

1. PLANIRANA I PROIZVEDENA KOLIČINA KOMUNALNOG I NEOPASNOG GRAĐEVINSKOG OTPADA

Količina proizvedenog komunalnog otpada zavisi od niza različitih faktora od kojih su najvažniji: broj stanovnika, stepen razvoja, obim industrijske i poljoprivredne proizvodnje, stepen razvoja turizma, i dr. Izrada precizne analize svih navedenih parametara gotovo da nije izvodljiva budući da većina relevantnih podataka o njima ne postoji za teritoriju Prijestonice ili ih je teško dobiti, te s' toga nijesu mogli biti uzeti u obzir ni u procjeni količina otpada koja se generisala na području Prijestonice u toku 2017. godine.

Shodno navedenom, Lokalnim planom je za 2017. godinu, prema procijenjenom broju stanovnika kao najvažnijem faktoru koji utiče na proizvodnju komunalnog otpada, data procjena proizvedene količine komunalnog otpada. Na osnovu podatka o procijenjenoj količini sakupljenog miješanog komunalnog otpada u 2017. godini (podatak d.o.o Komunalno Cetinje), a obzirom na pretpostavku datu Lokalnim planom, da je u 2017. godini sakupljeno 82% proizvedenog komunalnog otpada, u tabeli koja slijedi data je procjena ukupno proizvedene količine komunalnog otpada u izvještajnom periodu.

Godina	Procijenjeni broj stanovnika (Lokalni plan)	Planirana koli ina generisanog komunalnog otpada u Prijestonici (t/god) data Lokalnim planom	Procijenjena koli ina sakupljenog miješanog komunalnog otpada u Prijestonici (t/god), prema podacima d.o.o. Komunalno Cetinje	Procijenjena koli ina generisanog komunalnog otpada u Prijestonici (t/god),
2016	17239	6452	7560	9450
2017	17408	6581	7422	9051

Što se tiče podataka o količini neopasnog građevinskog otpada koja je u 2017. godini proizvedena na teritoriji Prijestonice, budući da u izvještajnom periodu nije donešena skupštinska odluka o određivanju lokacije za privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada, nijesmo u mogućnosti dati podatak o količini proizvedenog neopasnog građevinskog otpada, koji bi se mogao procijeniti na osnovu podataka o količini sakupljenog i privremeno skladištenog neopasnog građevinskog otpada.

U cilju sagledavanja količine proizvedenog neopasnog građevinskog otpada u 2017. godini, u narednoj tabeli dajemo prikaz podataka o procijenjenoj količini, koja je data Lokalnim planom, a koji su zbog nedostataka iskustvenih podataka preuzeti iz Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2015-2020. godina.

Godina	Procijenjeni broj stanovnika	Stopa proizvodnje po stanovniku	Procjena proizvedenog građevinskog otpada prema DPUO (t/god)
2017	17408	0,15	2611

2. SAKUPLJENI KOMUNALNI OTPAD

Obzirom da u toku 2017. godine na teritoriji Prijestonice nije bio uspostavljen sistem odvojenog (selektivnog) sakupljanja komunalnog otpada od proizvođača istog, d.o.o Komunalno Cetinje je sakupljalo miješani komunalni otpad iz kontejnera koji su postavljeni na gradskom i seoskom području Prijestonice. U miješanom komunalnom otpadu, prema procjenama navedenim Lokalnim planom, najveće je učešće sljedećih vrsta komunalnog otpada: organski otpad, PET i plastika, papir i karton, staklo, i dr.

D.O.O Komunalno Cetinje je nastavilo sa deponovanjem sakupljenog komunalnog otpada sa teritorije Prijestonice na sanitarnoj deponiji Livade u Podgorici, shodno ugovoru zaključenom između Prijestonice i Deponija d.o.o Podgorica, koje upravlja sanitarnom deponijom. Navedeni ugovor je u toku izvještajnog perioda zaključen u trajanju od 01.07. do 31.12. 2017. godine.

Godina	Procijenjena koli ina sakupljenog miješanog komunalnog otpada u Prijestonici (t/god), prema podacima d.o.o. Komunalno Cetinje	Koli ina miješanog komunalnog otpada deponovana na sanitarnoj deponiji Livade (t)	Procentualno pove anje/smanjenje koli ine miješanog komunalnog otpada deponovane na sanitarnoj deponiji "Livade"
2016	7560	610,98	432,33%
2017	7422	3.252,41	

Prema podacima Društva, u periodu od 23.06.-31.12.2017. godine na sanitarnoj deponiji "Livade" deponovano je 3252,41 t miješanog komunalnog otpada, što predstavlja 43,82% ukupno sakupljenog miješanog komunalnog otpada sa teritorije Prijestonice (7.422 t).

U sljedećoj tabeli je dat prikaz podataka dobijenih od strane d.o.o Komunalno Cetinje, o sakupljenoj količini miješanog komunalnog otpada na mjesečnom nivou (period jun-decembar) koja je u 2017. godini, počev od 23.06, deponovana na sanitarnoj deponiji Livade u Podgorici. Od strane d.o.o Komunalno Cetinje Sekretarijat za održivi razvoj i infrastrukturu nije dobio podatke o procijenjenoj količini sakupljenog miješanog komunalnog otpada na mjesečnom nivou, u periodu od 01.01.2017-23.06.2017.godine.

Mjeseci	Količina sakupljenog miješanog komunalnog otpada, koja je deponovana na sanitarnoj deponiji "Livade" (t)
Jun	125,54
Jul	550,94
Avgust	556,72
Septembar	504,82
Oktobar	506,74
Novembar	485,5
Decembar	522,42
UKUPNO	3.252,41

U toku 2016. godine, prema podacima Društva, isto je sa teritorije Prijestonice sakupilo 7.560t miješanog komunalnog otpada, odnosno prosječno oko 630t na mjesečnom nivou. Znači, procjenjuje se da je u odnosu na 2016. godinu, u 2017. godini sakupljeno 138t manje miješanog komunalnog otpada, odnosno oko 1,82%.

Sekretarijat za održivi razvoj i infrastrukturu je zbog nemogućnosti pronalazjenja adekvatne lokacije kojom raspolaže Prijestonica, a koja bi bila određena kao lokacija na kojoj bi se privremeno skladištile određene vrste otpada, u 2017. godini sa privrednim društvom Matej d.o.o zaključio Ugovor o privremenom skladištenju neopasnog građevinskog, biorazgradivog (zelenog) i kabastog otpada. D.O.O Komunalno Cetinje je navedene vrste otpada koje je sakupilo sa javnih površina Prijestonice, počev od 12.09.2017. godine odlagalo na privatnoj parceli u vlasništvu navedenog privrednog društva. Na osnovu evidencija dostavljenih Sekretarijatu za održivi razvoj i infrastrukturu od strane Matej d.o.o, dajemo podatak o procijenjenoj količini sakupljenih i privremeno skladištenih navedenih vrsta otpada, po mjesecima.

Mjeseci	Procijenjene koli ine privremeno skladištenog kabastog, neopasnog građevinskog i biorazgradivog (zelenog) otpada (m ³)
septembar	810
oktobar	500
novembar	430
decembar	315
UKUPNO	2.055

Privremeno skladištenje sakupljenih količina neopasnog građevinskog, biorazgradivog (zelenog) i kabastog otpada, koje su bile sakupljene sa javnih površina Prijestonice, je istovremeno predstavljalo realizovanu mjeru koja je doprinijela smanjenju količina navedenih vrsta komunalnog otpada koje su odlagane na neodgovarajućim lokacijama. Nelegalnim odlaganjem navedenih vrsta otpada bi se stvarale tkzv. divlje deponije komunalnog otpada. Njihovo postojanje uslovljava izdvajanje neophodnih finansijskih sredstava od strane Prijestonice za uklanjanje ili sanaciju istih.

2.1. REALIZOVANE AKTIVNOSTI NA UVOĐENJU SISTEMA SELEKTIVNOG SAKUPLJANJA KOMUNALNOG OTPADA

U 2017. godini na inicijativu Ministarstva održivog razvoja i turizma, Sekretarijat za održivi razvoj i infrastrukturu je prihvatio učešće u realizaciji Projekta "Odvojeno sakupljanje otpada je moja odluka!". Isti za cilj ima uspostavljanje sistema odvojenog (selektivnog) sakupljanja komunalnog otpada koji nastaje u sektoru domaćinstava, koja žive u objektima individualnog stanovanja (kućama). Domaćinstva koja će biti uključena u realizaciju Projekta će reciklabilne frakcije komunalnog otpada sakupljati odvojeno (selektivno) u 2 kante. Jedna kanta je namijenjena sakupljanju "suvih" frakcija komunalnog otpada (papir i karton, staklo, plastika, metal, i dr.). U drugoj kanti bi se sakupljale "mokre" frakcije komunalnog otpada (ostaci iz kuhinje, otpad iz bašti, i sl.). Kante za zainteresovana domaćinstva je obezbijedilo Ministarstvo, i iste su skladištene u d.o.o Komunalno Cetinje.

Uspostavljanje sistema „dvije kante“ je jedan od projekata koji je sadržan u Lokalnom planu, a početak istog je bio planiran za 2017. godinu.

Sekretarijat je sproveo neophodne aktivnosti u cilju početka implementacije Projekta na području MZ Gruda-Donje polje, međutim zbog nedovoljne zainteresovanosti domaćinstava za selektivno sakupljanje komunalnog otpada, Projekat nije zaživio na području te MZ.

Međutim, u saradnji sa MZ Bajice je obezbijeđeno učešće 25 domaćinstava koja su se prijavila za realizaciju Projekta. Zbog nemogućnosti pronalaženja adekvatnog prostora u kojem bi se sakupljene reciklabilne frakcije privremeno skladištile i koji bi morao zadovoljavati određene tehničke standarde zahtijevane od strane Društva, sa daljom realizacijom projekta se zastalo. Da je za teritoriju Prijestonice u izvještajnom periodu bio izgrađen objekat reciklažnog dvorišta, reciklabilne frakcije komunalnog otpada koje bi se u toku trajanja Projekta sakupile od domaćinstava, privremeno bi se skladištile u istom.

Uspostavljanje evidencije o tokovima pojedinih vrsta selektivno sakupljenog komunalnog otpada je od ključnog značaja, kako u svrhu izvještavanja nadležnih državnih organa, tako i u svrhu pravilnog planiranja u oblasti investicija sa ciljem nabavke nedostajuće opreme namijenjene odvojenom sakupljanju komunalnog otpada.

3. TERITORIJA SA KOJE SE VRŠI SAKUPLJANJE KOMUNALNOG OTPADA

Prema podacima navedenim Lokalnim planom, uslugom sakupljanja otpada na teritoriji Prijestonice u toku 2016. godine su bila obuhvaćena sljedeća naselja:

Cetinje	188 kontejnera 1,1 m ³ i 18 kontejnera 5-7 m ³
Bajice	22 kontejnera 1,1 m ³
Bjeloši	1 kontejner 1,1 m ³
Bobija	5 kontejnera 1,1 m ³
Bokovo	1 kontejner 1,1 m ³
Čevo	1 kontejner 5-7 m ³
Dobrska župa	2 kontejnera 1,1 m ³ i 1 kontejner 5-7 m ³
Dobrsko selo	1 kontejner 1,1 m ³
Dodoši	4 kontejnera 1,1 m ³
Drušići	4 kontejnera 1,1 m ³
Dubovik	1 kontejner 1,1 m ³
Dujeva	2 kontejnera 1,1 m ³
Gornji Ceklin	3 kontejnera 1,1 m ³
Građani	3 kontejnera 1,1 m ³
Karuč	4 kontejnera 1,1 m ³

Meterizi	3 kontejnera 1,1 m ³
Miljevići	1 kontejner 1,1 m ³
Njeguši	29 kontejnera 1,1 m ³
Očevići	1 kontejner 1,1 m ³
Prevlaka	1 kontejner 1,1 m ³
Rijeka Crnojevića	18 kontejnera 1,1 m ³
Rvaši	5 kontejnera 1,1 m ³
Šinđon	2 kontejnera 1,1 m ³
Ugnji	1 kontejner 1,1 m ³
Ulići	3 kontejnera 1,1 m ³
Zabrđe	16 kontejnera 1,1 m ³
Začir	1 kontejner 1,1 m ³

U izvještajnom periodu na teritoriji grada, seoskog područja i područja 2 NP d.o.o Komunalno Cetinje je sakupljalo miješani komunalni otpad iz 318 kontejnera zapremine 1,1 m³ i 22 kontejnera zapremine 5-7m³.

Veoma je teško dati procjenu površine teritorije Prijestonice sa koje Društvo vrši sakupljanje komunalnog otpada, usljed nepostojanja metodologije procjene koja bi trebala biti propisana od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma kao nadležnog organa državne uprave. Navedena procjena je takođe otežana činjenicom da nepovoljna konfiguracija terena pojedinih djelova opštine, kao i nedostatak kvalitetne putne infrastrukture na pojedinim djelovima seoskog područja opštine onemogućava postavljanje kontejnera. Takođe, činjenica da su pojedini djelovi seoskog područja Prijestonice rijetko naseljeni tokom čitave godine, a istovremeno i nepristupačni mehanizaciji Društva, opravdava nedostatak kontejnera na istima.

4. BROJ KORISNIKA USLUGA KOJIMA SE PRUŽA USLUGA ORGANIZOVANOG SAKUPLJANJA KOMUNALNOG OTPADA

D.O.O "Komunalno" Cetinje za fizička lica (domaćinstva) i pravna lica, kao korisnike svojih usluga pruža usluge sakupljanja i transporta komunalnog otpada. Sakupljanje miješanog komunalnog otpada u urbanom dijelu Prijestonice se vrši svakodnevno, dva puta u toku dana.

Sve vrste otpada (iz domaćinstva, privrednog i administrativnog sektora) odlažu se u zajedničkim kontejnerima, na posebno utvrđenim lokacijama u gradu i na seoskom području.

Sekretarijatu za održivi razvoj i infrastrukturu od strane D.O.O Komunalno Cetinje nijesu dostavljeni podaci o broju domaćinstava i pravnih lica kojima je isto u 2017. godini pružalo uslugu sakupljanja otpada. Podaci popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u Crnoj Gori iz 2011. godine (MONSTAT), pokazuju da je na teritoriji Prijestonice evidentirano 5747 domaćinstava. Upoređujući navedeni podatak sa podatkom o broju domaćinstava kojima je d.o.o Komunalno Cetinje pružalo uslugu sakupljanja komunalnog otpada u toku 2016.godine, dolazimo do podatka o visokom procentu domaćinstava kojima se pruža navedena usluga.

U narednoj tabeli je prikazan broj korisnika usluge sakupljanja komunalnog otpada (fizička i pravna lica), kojima je d.o.o Komunalno Cetinje pružalo uslugu 2016.godine.

Korisnici 2016	Broj korisnika
Fizi ka lica	4586
Pravna lica	423
UKUPNO:	5009

5. CIJENA USLUGE PREUZIMANJA KOMUNALNOG OTPADA I PROCENAT NAPLATE ZA USLUGU UPRAVLJANJA KOMUNALNIM OTPADOM

D.O.O "Komunalno" Cetinje je Odlukom o cijenama komunalnih usluga na području opštine Cetinje odredilo cijene komunalne usluge odvoženja komunalnog otpada:

- pravnim licima iz poslovnih prostorija (objekata) stalnog karaktera,
- iz privremenih objekata,
- iz stambenog prostora (domaćinstava).

Cijena usluge odvoženja komunalnog otpada za građane koji žive u objektima individualnog i kolektivnog stanovanja (domaćinstva) iznosi 0,044€ po m² stambenog prostora mjesečno.

Cijene usluga odvoza komunalnog otpada licima iz poslovnih prostorija stalnog karaktera utvrđuju se u mjesečnom iznosu. Cijene navedene usluge zavise od vrste djelatnosti koja se obavlja u poslovnim prostorijama (objektima), a obračunava se po sljedećim osnovicama: kapacitet objekta (t), dnevna proizvodnja (kg/dan), m² proizvodnog prostora, površina zatvorenog prostora, površina otvorenog prostora, po vozilu, mjesečno i dnevno održavanje pijačnog prostora.

Cijene usluge odvoženja komunalnog otpada za pravna lica u slučaju kad je osnovica za obračun m² poslovnog prostora za pravna lica, kreću se u rasponu od 0,05 €/m² (na otvorenom prostoru za površine preko 500m²) – 434,26 € (za djelatnost trgovine – mesare površine preko 1.000m²).

	Korisnici	Naplateni iznos
2016	Fizi ka lica	147.595,67
	Pravna lica	246.051,16
UKUPNO		393.646,83

	Korisnici	Naplateni iznos
2017	Fizi ka lica	146.465,18
	Pravna lica	242.274,50
UKUPNO		388.739,68

Podaci navedeni u prethodnoj tabeli su preuzeti iz godišnjih Izvještaja o radu d.o.o Komunalno Cetinje. Sekretarijatu za održivi razvoj i infrastrukturu od strane d.o.o Komunalno Cetinje nijesu dostavljeni podaci o procentu naplate za uslugu odvoženja komunalnog otpada za fizička i pravna lica, za 2016. i 2017.godinu.

6. KONTEJNERI ZA SAKUPLJANJE MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA

D.O.O "Komunalno" Cetinje raspolaže određenim brojem kontejnera neophodnih za obavljanje sakupljanja komunalnog otpada, kao i vozila za transport istog. U sljedećoj tabeli je dat prikaz broja kontejnera za prikupljanje otpada iz domaćinstava i komercijalnog sektora (2016. i 2017. godina) u Prijestonici.

Broj kontejnera za sakupljanje mješovitog komunalnog otpada			
2016		2017	
1m ³	5-7m ³	1m ³	5-7m ³
322	22	318	22

Podaci navedeni u prethodnoj tabeli su preuzeti iz godišnjih Izvještaja o radu d.o.o Komunalno Cetinje.

Društvo u 2017. godini nije raspolagalo kontejnerima za sakupljanje selektivno odloženog komunalnog otpada, iz razloga što na teritoriji Prijestonice nije bio uspostavljen sistem za selektivno sakupljanje komunalnog otpada od domaćinstava i pravnih lica. Iz navedenog razloga na teritoriji Prijestonice nijesu bila postavljena ni zelena ostrva.

7. IZDATA MIŠLJENJA NA PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM PROIZVOĐAČA OTPADA

U izvještajnom periodu Sekretarijatu za održivi razvoj i infrastrukturu od strane Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, nijesu dostavljani planovi upravljanja otpadom proizvođača sa teritorije Prijestonice, u cilju davanja mišljenja na iste.

8. AKTIVNOSTI NA IZGRADNJI NOVOG OBJEKTA U FUNKCIJI UPRAVLJANJA KOMUNALNIM OTPADOM

Lokalnim planom za teritoriju Prijestonice je predviđena izgradnja jednog reciklažnog dvorišta, namijenjenog odvojenom odlaganju raznih vrsta opasnog i neopasnog otpada koje nastaju u domaćinstvima. Lokalnim planom je realizacija projekta izgradnje i opremanja reciklažnog dvorišta bila planirana u toku 2017. godine, međutim zbog nedostatka budžetskih sredstava (procijenjena vrijednost za radove izgradnje i opremanja je 120.000,00€), navedeni projekat nije bilo moguće realizovati u planiranom roku.

Budući da Budžetom Prijestonice za 2017. godinu nijesu bila opredijeljena sredstva za izgradnju ovog značajnog objekta komunalne infrastrukture, Sekretarijat za održivi razvoj i infrastrukturu je prema Ministarstvu održivog razvoja i turizma kandidovao projekat koji je za cilj imao dobijanje sredstava koja bi bila namijenjena kupovini zemljišta za izgradnju reciklažnog dvorišta, izradi projektne dokumentacije, izgradnji i

opremanju objekta reciklažnog dvorišta. Procijenjena vrijednost potrebnih finansijskih sredstava za realizaciju navedenog projekta je iznosila cca 200.000,00 €.

U toku 2017. godine Ministarstvo održivog razvoja i turizma je kandidovalo Projektну ideju za izgradnju **Transfer stanice sa reciklažnim dvorištem** u Prijestonici Cetinje, sa namjerom da se dio finansijskih sredstava koja su neophodna za realizaciju navedenog projekta obezbijedi iz Programa razvojne pomoći republike Slovenije 2018-2019, a putem njene agencije CMSR. Ostatak sredstava bi bio obezbijeden od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma, što će biti precizirano posebnim ugovorom.

Državnim planom upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2015-2020. godina, predviđena je izgradnja objekta reciklažnog dvorišta. Analizirajući situaciju, naročito obzirom da je 2007. godine izgrađena regionalna deponija "Livade" na kojoj se, između ostalog, deponuje i komunalni otpad sa područja Prijestonice Cetinje, a u svijetlu činjenice da sanacijom nesanitarnog odlagališta "Vrtijeljka" transport i deponovanje komunalnog otpada na regionalnu deponiju postaje jedina opcija, Ministarstvo je kandidovalo navedenu Projektну ideju.

U situaciji nepostojanja Transfer stanice, vozila d.o.o "Komunalno" Cetinje koja transportuju komunalni otpad na regionalnu deponiju "Livade", prevoze otpad svakodnevno na pražnjenje na razdaljinu veću od 40km u jednom smjeru. Transport se odvija jednim od najatraktivnijih turističkih pravaca u Crnoj Gori, magistralnim putem Podgorica-Cetinje–Budva, što je jedina i u sadašnjim uslovima izuzetno ekonomski neisplativa opcija, naročito sa pozicije dnevne frekvencije transportnih sredstava u trenutnim uslovima (jedan transportni turnus CT-PG-CT, uključujući pražnjenje traje cca 95 minuta).

Ministarstvo je predložilo da se Projekat realizuje na području tzv. Industrijske zone Prijestonice Cetinje (lokalitet Zagrablje), na površini od 2000-2500 m². Isti bi podrazumijevao projektovanje, izgradnju i opremanje transfer stanice sa reciklažnim dvorištem (uključujući i potrebna transportna sredstva).

Planirano je da izvođač na osnovu inputa dimenzioniše tehnički i tehnološki proces (uključujući i unaprijeđenje postojeće ili izgradnju nove infrastrukture) na nivou EU standarda u predmetnoj oblasti. Izvođač bi takođe izvršio obuku budućih zaposlenih u transfer stanici sa reciklažnim dvorištem, te za zaposlene obezbijedio i adekvatnu opremu.

Procijenjena vrijednost Projekta koji je predložilo Ministarstvo je cca 1.200.000-1.500.000 €.

Predlažući navedenu Projektnu ideju, Ministarstvo je bilo mišljenja da bi izgradnjom transfer stanice sa reciklažnim dvorištem, problem upravljanja komunalnim otpadom na teritoriji Prijestonice bio riješen na trajan i planski definisan način.

9. AKTIVNOSTI NA OSNIVANJU PRIVREMENOG SKLADIŠTA NEOPASNOG GRAĐEVINSKOG OTPADA

Lokalnim planom je u 2017. godini bila planirana realizacija projekta osnivanja privremenog skladišta neopasnog građevinskog otpada, prije čega je u tom cilju prevashodno trebalo definisati odgovarajuću lokaciju.

Prostorno urbanističkim planom Prijestonice Cetinje koji je usvojen 2014. godine, kao planom najvišeg reda lokalne samouprave, nije precizno određena lokacija za odlaganje građevinskog otpada, već je ostavljena mogućnost Prijestonici Cetinje da u skladu sa svojim teritorijalnim mogućnostima odredi buduću lokaciju, a može se odrediti i zajednička lokacija za više jedinica lokalne samouprave. Kao preporuka za lokaciju za odlaganje građevinskog otpada, obrađivači navedenog planskog dokumenta predložili su da bi ista trebala da se nalazi u prečniku od 30-50 km od mjesta nastanka otpada, odnosno u blizini nesanitarnog odlagališta Vrtijeljka .

Kako PUP-om Prijestonice nije precizno određena lokacija za odlaganje građevinskog otpada, Sekretarijat za održivi razvoj i infrastrukturu se u cilju definisanja lokacije za privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada vodio sljedećim osnovnim kriterijumima koje je trebalo ispuniti, i to:

1. Da se lokacija nalazi van gradskog dijela Prijestonice;
2. Da lokacija ukoliko je moguće bude na zemljištu koje je u vlasništvu/raspolaganju Prijestonice Cetinje;
3. Da predmetna lokacija bude propisano udaljena od naseljenih mjesta i objekata prehrambene industrije zavisno od konfiguracije terena i
4. Da predmetna lokacija bude pristupačna sa aspekta saobraćajne infrastrukture.

Na osnovu prethodno navedenih kriterijuma čitav gradski dio Cetinja, koji je između ostalog pokriven detaljnim urbanističkim planovima, odmah je isključen kao

mogućnost da se na istom predvidi predmetna lokacija, već se ista tražila u neposrednoj blizini gradskog dijela Cetinja, kojim je obuhvaćen prostor katastraskih opština K.O. Konak, K.O. Bajice, K.O. Cetinje II, K.O. Njeguši, K.O. Dobrsko selo, K.O. Ceklin, K.O. Meterizi i K.O. Ljubotinj I, kao i prostor neposredno uz magistralni put Podgorica-Cetinje-Budva. Poznato je da Prijestonica Cetinje shodno zakonu o državnoj imovini (Sl. list CG, br. 21/09 i 40/11), van gradskog dijela više ne posjeduje nepokretnosti koje su u njenom vlasništvu, već su iste prešle u vlasništvo Države Crne Gore, pa su se za određivanje buduće lokacije koristile nepokretnosti koje su u državnom vlasništvu.

Potencijalne lokacije koje bi mogle služiti u svrhu privremenog skladištenja neopasnog građevinskog otpada, a koje su u državnom vlasništvu, pronašle su se na osnovu informacija i podataka iz Uprave za nekretnine. Na osnovu njih, iz svih bližih katastarskih opština koje se graniče ili su u neposrednom okruženju sa gradskim dijelom Cetinja, upoređujući namjenu katastarskih parcela iz listova nepokretnosti, njihovih položaja na Google mapi kao i udaljenosti od najbližih seoskih naselja utvrđivale su se potencijalne lokacije za datu namjenu i za njih je odmah bio planiran terenski obilazak.

Najveći problem pri određivanju predmetne lokacije predstavlja teren, odnosno sama konfiguracija kraškog terena. Veoma je teško pronaći adekvatnu lokaciju (u državnom vlasništvu), koja bi se nalazila uz neku priključnu saobraćajnicu sa magistralnog, regionalnog ili lokalnog puta, a koja bi sa druge strane zadovoljavala sve ostale gore

navedene kriterijume, za koje smo smatrali da ih se treba pridržavati pri odabiru predmetne lokacije. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju pronađene su pojedine nepokretnosti u državnom vlasništvu, međutim za iste nije bilo moguće obezbijediti priključni put, jer su konfiguracijom terena nepristupačne ili se do njih dolazi kroz nepristupačni teren privatne nepokretnosti. Postoje i ravne površine za koje je moguće odgovarajućom mehanizacijom probiti priključni put, ali se iste nalaze i suviše blizu postojećih seoskih naselja i ne odgovaraju u potpunosti navedenoj namjeni.

Na osnovu raspoložive dokumentacije i podataka sa kojima je Sekretarijat za održivi razvoj i infrastrukturu raspolagao, evidentirano je nekoliko potencijalnih lokacija koje sa aspekta zadovoljavanja osnovnih kriterijuma mogu biti pogodne za predmetnu namjenu, a koje se nalaze na zemljištu koje je u vlasništvu privatnih lica. Obzirom da se radi o privatnom zemljištu, Budžetom Prijestonice bi bilo potrebno obezbijediti finansijska sredstva za kupovinu istog, da bi se kasnije kroz donacije iz državnih ili

stranih fondova obezbijedila sredstva za opremanje lokacije za privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada.

Sekretarijatu za održivi razvoj i infrastrukturu su u toku 2017. godine dostavljane i ponude, podnešene od strane nekoliko privatnih lica, koji su svoju nepokretnost za potrebe određivanja lokacije za privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada nudili Prijestonici na razmatranje. Sekretarijat je u okviru nastojanja za definisanje lokacije koja bi služila privremenom skladištenju neopasnog građevinskog otpada, na osnovu sagledavanja dostavljenih ponuda privatnih lica za prodaju nepokretnosti, nadležnom organu lokalne uprave uputio zahtjev da se Budžetom Prijestonice za 2017. godinu planiraju budžetska sredstva namijenjena kupovini parcele koja bi bila definisana kao lokacija namijenjena privremenom skladištenju neopasnog građevinskog otpada, međutim Budžetom Prijestonice za 2017. godinu nijesu bila odobrena sredstva za tu namjenu.

10. NEUREĐENA ODLAGALIŠTA OTPADA NA TERITORIJI PRIJESTONICE

Pored Vrtijeljke kao najvećeg neuređenog odlagališta otpada, na teritoriji Prijestonice postoji određen broj manjih odlagališta otpada (tkzv. divlje deponije) na kojima nesavjesni pojedinci odlažu komunalni i drugi otpad, i koja predstavljaju izvore zagađenja životne sredine.

Priestonica je prepoznajući višedecenijski problem nesanitarnog odlagališta otpada Vrtijeljka koji je svojim postojanjem predstavljalo crnu ekološku tačku u našem gradu, još 2012. godine pokrenula aktivnosti u cilju njegove sanacije, vodeći računa o zakonskim obavezama Prijestonice koje se tiču sanacije istog, a koje su propisane relevantnom regulativom u oblasti upravljanja otpadom.

O značaju rješavanja ovog ekološkog problema na teritoriji Prijestonice, govori i podatak da je projekat sanacije Vrtijeljke bio uvršten u prioritete projekte obuhvaćene Strateškim planom razvoja Prijestonice Cetinje za period 2012-2016. godina, a sanacija istog je takođe predviđena kako PUP-om Prijestonice, tako i Lokalnim planom upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom Prijestonice Cetinje za period 2016.-2020. godine.

Nadležni organi Prijestonice u saradnji sa državnim organima, kao i sa relevantnim međunarodnim institucijama, u prethodnom periodu su pristupili aktivnostima pripreme potrebne dokumentacije, koja je bila neophodna za izradu tenderske dokumentacije za sanaciju odlagališta. Naporom svih pomenutih organa na lokalnom i državnom nivou od prvobitno predviđenog značajnog kreditnog zaduženja Prijestonice u cilju sanacije Vrtijeljke (kreditna sredstva EIB-a), a obzirom da je Projekat sanacije ušao na listu projekata obuhvaćenih Operativnim programom Regionalni razvoj 2012-2013. godina, došlo se do rješenja da se sanacija odlagališta finansira 85% iz bespovratnih sredstva obezbijedenih od strane Evropske unije kroz IPA fondove, a 15% iz sredstva kofinansiranja obezbijedenih u Kapitalnom budžetu Crne Gore.

Direkcija javnih radova, kao Implementaciono tijelo akreditovano od strane Evropske komisije, je dana 20. decembra 2016. godine potpisala Ugovor Projektovanje i sanacija odlagališta Vrtijeljka u opštini Cetinje, Crna Gora sa firmom DRAVA vodnogospodarsko podjetje Ptuj, d.o.o., Slovenija. Ugovor za projektovanje i sanaciju odlagališta Vrtijeljka je potpisan na 1.562.735,50€, od čega su 85% (1.328.325,17 €) bespovratna sredstva finansirana od strane Evropske unije, a 15% (234.410,32 €) su sredstva Kapitalnog budžeta Crne Gore.

Projektom sanacije nesanitarnog odlagališta Vrtijeljka se predviđa unaprijeđenje sistema upravljanja životnom sredinom, razvojem adekvatne infrastrukture za upravljanje otpadom. Ugovor čije je sprovođenje počelo tokom 2017. godine, podrazumijeva izradu Glavnog projekta, kao i izvođenje radova u skladu sa FIDIC uslovima ugovora za projektovanje i izgradnju. U toku izvještajnog perioda izrađen je Glavni projekat, i isti je revidovan. Građevinska dozvola je izdata 26.06., dok su radovi zvanično počeli 04.07.2017. godine. Kako je neposredno pred početak izvođenja građevinskih radova na lokaciji zatečena velika količina nelegalno odloženih automobilskih guma, Prijestonica se obavezala i u svojoj režiji preduzela aktivnosti na uklanjanju istih.

Tokom aktivnosti na uklanjanju guma Izvođač je obavljao pripremne poslove na gradilištu koje je bilo moguće izvesti. Nakon uklanjanja guma 02.09.2017. godine Izvođač je intenzivirao aktivnosti na gradilištu, i radovi su se izvodili intenzivnom dinamikom.

Izvedeni radovi sanacije koji su realizovani u toku izvještajnog perioda su se odnosili na preoblikovanje prostora odlagališta-premiještanje otpada, njegovo zbijanje, ugradnju pokrivnog sloja, ugradnju cijevi za sakupljanje i odvod atmosferskih voda i ugradnju sistema za sakupljanje i preradu gasa.

Pored ovog najvećeg neuređenog odlagališta, na teritoriji Prijestonice Lokalnim planom je evidentirano postojanje 23 manja neuređena odlagališta otpada. Na istima je uglavnom odložen komunalni otpad, a procijenjene količine se kreću od 2m³-90m³. Ista su evidentirana terenskim obilaskom d.o.o Komunalno Cetinje u toku 2016. godine. Zakonska regulativa nalaže da se identifikovana neuređena odlagališta, na kojima su procijenjene količine otpada manje od 100 m³ saniraju na način što će se otpad izmjestiti ili će se prekriti inertnim materijalom.

Sekretarijatu za održivi razvoj i infrastrukturu od strane d.o.o Komunalno Cetinje nijesu dostavljeni podaci o ukupnom broju i lokaciji nelegalnih odlagališta otpada na teritoriji Prijestonice, za 2017.godinu. Prema podacima d.o.o Komunalno Cetinje, Sektor tehničko operativnih poslova Društva u izvještajnom periodu je sa nelegalnih odlagališta otpada na teritoriji Prijestonice (tkzv. divljih deponija) uklonio 366 tura komunalnog otpada. Sa područja Riječke nahije i NP Skadarsko jezero su uklonjene 2 ture nelegalno odloženog otpada.

10.1. PODNIJETE PRIJAVE PROTIV LICA KOJA SU ODLAGALA OTPAD NA NEDOZVOLJENIM LOKACIJAMA

Prema podacima dobijenim od Komunalne policije, u toku 2017. godine nije bilo izdatih naloga za uklanjanje nelegalno odloženog komunalnog otpada. Toj službi d.o.o "Komunalno" Cetinje je uputilo 3 dopisa protiv N.N. lica koja su odlagala otpad na nedozvoljenim lokacijama, po kojima su službenici Komunalne policije izašli na lice mjesta, pronašli počinioce prekršaja, i isti su u kratkom roku otklonili nepravilnosti.

11. FINANISIJSKA SREDSTVA UTROŠENA NA SPROVOĐENJE LOKALNOG PLANA

Iako je Sekretarijat za održivi razvoj i infrastrukturu, kao nadležni organ lokalne uprave zahtjevom za dodjelu sredstava Budžeta za fiskalnu 2017. godinu potraživao

sredstva za projekte i aktivnosti čiji je početak realizacije Lokalnim planom bio predviđen za 2017. godinu, tražena sredstva nijesu bila odobrena Budžetom Prijestonice.

Iz navedenog razloga, a u cilju početka realizacije projekta izgradnje i opremanja reciklažnog dvorišta koji je obuhvaćen Lokalnim planom, Sekretarijat je prema Ministarstvu održivog razvoja i turizma, a na zahtjev istog, kandidovao navedeni projekat sa ciljem obezbjeđenja neophodnih sredstava namijenjenih njegovoj realizaciji. Realizacijom tog projekta na teritoriji Prijestonice bi bio izgrađen objekat reciklažnog dvorišta, na koji način bi se unaprijedila komunalna infrastruktura namijenjena upravljanju komunalnim otpadom.

Sekretarijatu za održivi razvoj i infrastrukturu Budžetom Prijestonice za 2017. godinu nijesu bila odobrena sredstva u cilju sprovođenja aktivnosti usmjerenih na podizanju svijesti i pružanju informacija javnosti o upravljanju komunalnim otpadom.

12. PREDLOG MJERA ZA REALIZACIJU LOKALNOG PLANA UPRAVLJANJA KOMUNALNIM I NEOPASNIM GRAĐEVINSKIM OTPADOM, U CILJU POBOLJŠANJA POSTOJEĆEG STANJA

1. U cilju realizacije projekta *Uvođenje sistema dvije kante za sakupljanje komunalnog otpada* neophodno je definisati prostor u kome će se privremeno skladištiti reciklabilne frakcije komunalnog otpada (papir i karton, PET i plastika, staklo, metal, i dr.) koje će biti selektivno odložene od strane domaćinstava i pravnih lica. Nakon izgradnje objekta reciklažnog dvorišta selektivno sakupljene vrste komunalnog otpada će od strane d.o.o Komunalno Cetinje biti privremeno skladištene u istom, nakon čega će biti predate na dalju obradu. Određivanje objekta za privremeno skladištenje će omogućiti početak uvođenja sistema dvije kante (tkzv. mokro-suvi model) u domaćinstvima sa individualnim stanovanjem koja su se prijavila za učesće u Projektu *Odvojeno sakupljanje otpada je moja odluka!*, nakon čega će se selektivno sakupljanje moći uvoditi i kod novih domaćinstva, kao i u sektoru pravnih lica (privreda, administracija, i dr.). U cilju realizacije navedenog,

d.o.o Komunalno Cetinje kao privredno društvo koje se bavi sakupljanjem komunalnog otpada, mora precizirati tehničke karakteristike objekta privremenog skladišta, i iste uputiti Sekretarijatu za održivi razvoj i infrastrukturu u cilju raspisivanja javne nabavke za pružanje usluge zakupa objekta koji će služiti privremenom skladištenju reciklabilnih vrsta komunalnog otpada.

2. Sa početkom realizacije prethodno navedenog projekta povezana je i realizacija projekta *Informisanje i edukacija građana*, koji će se fokusirati na značaj uvođenja primarne selekcije sa ciljem podizanja ekološke svijesti građana, koji će se sprovoditi u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma.
3. U cilju povećanja količine komunalnog otpada koji će se sakupljati od domaćinstava i pravnih lica, a koja će pojedine vrste komunalnog otpada odlagati odvojeno, potrebno je d.o.o Komunalno Cetinje opremiti nedostajućim vozilima za sakupljanje i transport komunalnog otpada. Na taj način će se izbjeći miješanje odvojeno sakupljenih vrsta komunalnog sa miješanim komunalnim otpadom koji će se i dalje od strane d.o.o Komunalno Cetinje sakupljati iz kontejnera na ulici. Odvojenim sakupljanjem vrsta komunalnog otpada će se zadržati njihova visoka reciklabilna i tržišna vrijednost.
4. Za neuređena odlagališta na kojima je nelegalno deponovao do 100m³ otpada, predviđena je sanacija uklanjanjem otpada ili prekrivanjem inertnim materijalom. Kako d.o.o Komunalno Cetinje trenutno ne raspolaže potrebnom mehanizacijom za uklanjanje manjih neuređenih odlagališta koja se često nalaze na nepristupačnim lokacijama, neophodna je nabavka specijalizovane mehanizacije.

Obradio:
Igor Ivanović dpl.ecc.

SEKRETARKA
Njegosava Vujanović, dipl. ing. el.